

Publicat el 27-10-2002 a "Levante - EMV".

Pla General d'Ordenació Forestal: anem per mal camí

Carles Arnal *

Recentment hem tingut accés al darrer esborrany del **Pla General d'Ordenació Forestal (PGOF)**. Aquest important document, del qual depén gran part de les potencialitats i el desplegament de la **Llei forestal valenciana**, encara no s'ha acabat d'enllestir. Açò suposa un greu incompliment de la llei, segons la qual hauria d'haver estat aprovat fa més de 5 anys. No apareix en el document ni una sola menció o explicació d'aquest dilatat retràs.

A les primeres pàgines del document apareixen els tres *aspectes fonamentals* que caracteritzen el seu procés d'elaboració: *Integració, participació i continuïtat*. Del tercer punt encara no podem dir res, per què fa referència al futur. Dels altres dos ja podem afirmar que s'estan incomplint.

La *integració* implicaria en aquest cas la confluència d'àrees diverses del coneixement relacionades amb la gestió del bosc, com ara la botànica, la zoologia, l'edafologia, la geografia, ... a més de l'economia, el dret, etc. En l'equip de redacció del PGOF no hi ha cap professional declarat en aquestes àrees i són quasi tots els tècnics d'una sola especialitat: enginyers forestals (tret d'un sociòleg i dels cartògrafs). És a dir, d'integració, res.

De la *participació* podem dir coses semblants. No han intervingut de manera destacada organitzacions directament implicades en el tema com ara sindicats, agrupacions conservacionistes, cooperatives, entitats de desenvolupament rural, centres excursionistes, etc. No hi ha hagut una participació directa, un debat ampli, un intercanvi de posicions. Entre altres coses, la Conselleria de Medi Ambient (CMA) no ha convocat cap vegada el **Consell Forestal Valencià**, òrgan de participació específic, creat per la llei forestal de 1993. Tota una mostra de l'interés de l'administració en la participació.

A nivell tècnic, sí que han intervingut alguns destacats centres d'investigació, com el CEAM o el CIDE (com a col.laboradors externs) cosa que celebrem. Però sobta molt la poca participació específica de les universitats valencianes. El document fa esment d'una participació genèrica de la Universitat, però l'únic departament que es destaca amb una intervenció concreta és la *Fundación Politécnica de Madrid*. No és que estiga mal que intervinguen altres universitats, però no s'entén que no aparega al mateix nivell cap departament universitari valencià. De tota

manera, tampoc sorprén tant el tema si recordem que el *Llibre blanc de la política forestal valenciana* (1995) el va redactar un *consulting* privat de Madrid, o que l' *Inventari forestal* el va efectuar l'Icona central de Madrid, amb molt poca participació dels tècnics forestals valencians.

Aquestes estranyes maneres d'entendre la integració i la participació, poden ajudar a explicar la tendència productivista i fustanera del PGOF, absolutament incomprendible coneixent les particularitats físiques, econòmiques i ecològiques dels boscos valencians. Entre els col·laboradors externs està l'Institut tecnològic del moble i afins (AIDIMA), cosa sorprenent quan la producció de fusta al País Valencià és irrelevant (representa el 0,3 % de la producció final agrària o el 0,01 % del PIB valencià) i la productivitat potencial, per limitacions edàfiques i climàtiques, és molt pobra, segons es reconeix en documents i publicacions de la pròpia administració.

Prenent en compte tot açò, no resulta estrany que el document aposte pel manteniment de lamentables actuacions de gran impacte sobre el medi natural, com les denominades "neteges de sotabosc", els grans "tallafocs", l'encauçament de barrancs, etc. No apareixen mencions d'un canvi en les actuacions del passat en matèria de repoblacions o en l'equivocada prevenció d'incendis. A la fi, tampoc sorprén el poc accent que es posa en la perspectiva d'una gestió forestal més ecològica i en mesures de regulació, control i prevenció com són els estudis d'impacte ambiental, la valoració de la capacitat de càrrega per als diferents aprofitaments, la consideració de les externalitats associades a l'explotació fustanera, etc. La visió sistèmica, integradora, ecològica i la prioritat ambiental, brillen per la seua absència en tot el document, tret de les grans declaracions de la introducció i d'alguns programes interessants, però molt limitats i insuficients (microreserves, protecció d'especies amenaçades, etc.).

Entre les xifres que es donen en el document apareix un sorprenent increment de la **superfície forestal arbrada** els darrers anys. Un increment del 30% en 8 anys! Com s'ha produït tal maravella? El pgof aporta dos motius: l'abandonament de terres agrícoles i les repoblacions forestals efectuades els darrers 5 anys. ¿Com és possible que s'ens vulga fer creure que en 8 anys un camp abandonat s'ha convertit, no ja en terreny forestal, sinó en superfície arbrada, o que una repoblació en menys de cinc anys té ja arbres fets i drets? No discutim que puguen haver crescut les superfícies arbrades, però resulta increïble tant la magnitud com els motius argumentats. De vegades, en la discrepància entre dues xifres, el que hi ha darrere és un canvi de metodologia. Les dades de diferents estudis anteriors sobre superfícies forestals mostren canvis entre d'altres coses per què empen conceptes diferents i categories no totalment coincidents. Per exemple, la superfície total del territori valencià en aquest avanç del PGOF té 1.219 hectàrees més que un estudi de 1986 del Ministeri d'Agricultura. Ha crescut el País Valencià en aquests anys? No és esperable, senzillament, s'han emprat mètodes diferents per estimar la superfície.

Veurem com acaba aquest document. De moment no podem ser massa optimistes. Anem per mal camí amb el Pla General d'Ordenació Forestal.

* Doctor en Biologia i membre d'Acció Ecologista-Agró

Fitxer baixat de **<http://www.terracritica.org>**